

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Кафедра філософії і педагогіки

«ЦІННІСНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦЯ»

Контрольні питання для підготовки до іспиту

1. Поняття світогляду, його структура та історичні типи.
2. Трипільська культура, її значення у розвитку української та світової культури.
3. Філософія Середньовіччя: схоластика, містика, проблеми пізнання світу.
4. Видатні імена української класичної літератури 19 ст.
5. Філософія як теоретична форма світогляду.
6. Поняття культури, її сутність.
7. Специфіка філософського знання.
8. Науково-технічні досягнення як фактор культури 19-20 ст.
9. Реалістичний напрямок у літературі та живопису Європи 19 ст.
10. Особливості філософії доби Відродження. Гуманістичний і природничий напрямки.
11. Культура України періоду «хрущовської відлиги» (1960-і рр.).
12. Особливості філософії Нового часу.
13. Функції і роль філософії у суспільстві.
14. Києво-Могилянська академія та її видатні випускники.
15. Основні напрямки модернізму в західній культурі 20 ст.
16. Філософія І.Канта. Теорія пізнання І.Канта, річ у собі. Етичні погляди І. Канта.
17. Українські прадавні вірування та пантеон язичницьких богів.
18. Філософія Гегеля. Діалектичний метод Гегеля. Вчення про пізнання.
19. Філософія мілетської школи і її роль у становленні давньогрецької філософії.
20. Архітектура українського бароко. Іван Мазепа – меценат.
21. Філософія і наука.
22. Софійський собор у Києві – пам'ятка всесвітнього значення.
23. Погляди Піфагора, Геракліта, елеатів на протилежності.
24. Видатні імена та пам'ятки культури на грошових банкнотах України.
25. Вчення Демокріта про атоми і його етика.
26. Основні етапи розвитку світової культури.
27. Сучасна антропологічна філософія: екзистенціалізм, фрейдизм, філософія життя.
28. «Кам'яна могила» – пам'ятка прадавньої культури України

29. Гегель: Розуміння історичного процесу і ролі людини в цьому процесі.
30. Загальна характеристика культури Київської Русі.
31. Кінізм, стоїцизм. Скептицизм. Неоплатонізм.
32. Гуманізм – ціннісна основа культури Відродження.
33. Софісти і Сократ. Метод пошуку істини Сократа. Етичні погляди Сократа.

34. Основні форми духовної культури.
35. Сцієнтистська філософія. Позитивізм, емпіріокритицизм, логічний і лінгвістичний позитивізм. Пост позитивізм. Філософія прагматизму і технократизму.
36. Образ ідеальної, гармонійної людини в давньогрецькому мистецтві.
37. Антропологічна філософія Фейєрбаха.
38. Християнство – основа культури середньовічної Європи.
39. Платон і його філософія. Вчення про ідеї. Телеологія Платона. Діалектика Платона.
40. Процеси та імена в культурі України періоду незалежності.
41. Філософські погляди Арістотеля. Вчення про причину. Проблема першоджерела руху. Теорія пізнання. Система категорій. Етичні погляди Арістотеля.
42. Внесок української культури у світову скарбницю.
43. «Розстріляне Відродження»: доля національної української культури у 1920-30-х рр.
44. Методологічні підходи до історії української філософії.
45. Філософські погляди мислителів давньокиївської доби.
46. Політико-культурна ситуація в Україні часів Центральної Ради та Гетьманату (1917- 1919 рр.).
47. Національно-культурне відродження в Україні 19 ст. та постать Тараса Шевченка.
48. Ідеї гуманізму та просвітництва на Україні XVI-XVII ст.
49. Українське бароко (2 пол. 17-18 ст.) – золота доба українського мистецтва.
50. Мислителі К.-М. Академії. Філософія Г.С. Сковороди.
51. Основні етапи розвитку української культури.
52. Філософія П.Юркевича.
53. Видатні художники доби Відродження – титани культури.
54. Демокріт і Епікур. Детермінізм і свобода волі.
55. Острозька академія – острівок православної освіти Речі Посполитої.
56. Філософія Стародавнього Риму. Роль Ціцерона в розвитку давньоримської філософії
57. Філософські погляди Т.Г. Шевченка, І. Франка, Л. Українки.
58. Український першодрукар Іван Федорів.
59. Філософія радянської доби.
60. «Велесова книга» – пам'ятка писемності дохристиянського часу.

61. Філософія української діаспори. Д. Чижевський. Л. Силенко.
62. Постмодернізм в культурі кін. 20-поч. 21 ст.
63. Реалістичний напрямок у літературі та живопису Європи 19 ст.
64. Кирило-Мефодіївське братство.

Що таке філософський ідеалізм:

- a. це, коли людина прагне досягнути певних ідеалів;
- b. це, коли вважається, що свідомість первинна по відношенню до матерії;
- c. це, коли під час мислення використовуються поняття про ідеальні об'єкти?

Тоталітарна культура це:

- a. культура, що саморозвивається в умовах демократичного устрою
- b. культура, що сформувалась в умовах таких політичних режимів, які прагнуть повного контролю над усім життям суспільства (фашистської Німеччини, сталінської СРСР)
- c. контркультура, яка протиставляє себе офіційній культурі
- d. масова розважальна

У якому філософському напрямку категорія категорія "межова ситуація" є однією з основних:

- a. у філософії життя;
- b. в екзистенціалізмі;
- c. в емпіріокритицизмі?

"Масова культура" 20 ст. це культура

- a. народна, традиційна
- b. тоталітарна
- c. комерційна, розважальна
- d. елітарна

Кому належить таке висловлювання: "Я потіснив розум, щоб звільнити місце вірі":

- a. О. Конту;
- b. І. Канту;
- c. Ф. Гегелю?

Визначте художні стилі та напрямки Європи 19 ст.

- a. бароко, рококо, класицизм
- b. сюрреалізм, футуризм
- c. модернізм, постмодернізм
- d. романтизм, реалізм, імпресіонізм

Онтологія – це:

- a. вчення про буття;
- b. вчення про процес пізнання людиною світу;
- c. вчення про причинну зумовленість усіх явищ?

Хто з цього списку не є українськими художниками 19 ст.

- a. І.Рєпін
- b. В.Суріков
- c. В.Пимоненко
- d. О.Мурашко

Девізом якого філософа було положення про переоцінку цінностей:

- a. Р. Декарта;
- b. Антисфена;
- c. Фоми Аквінського?

Архітектура стилю українського бароко пов'язується з іменами:

- a. Данило Апостол, Павло Полуботок
- b. Г.Сковорода, Ф. Прокопович
- c. Д.Бортнянський, М.Березовський
- d. І.Григорович-Барський, С.Ковнір

Детермінізм – це:

- a. вчення про причинну зумовленість усіх явищ у світі;
- b. вчення про доцільність усього в світі;
- c. вчення, яке заперечує причинний зв'язок у світі?

Визначте Ренесансну модель світу

- a. космоцентрична
- b. теологічна
- c. зооцентрична
- d. антропоцентрична

Кому з філософів належить вислів: “Людина міра всіх речей”:

- a. Протагору;
- b. Демокріту;
- c. Аристотелю.

Засновником науки культурології був

- a. німець Гегель
- b. американець Леслі Вайт
- c. українець Григорій Сковорода
- d. француз Франсуа Вольтер

Кому з філософів належить вислів: “Людина міра всіх речей”:

- d. Протагору;
- e. Демокріту;
- f. Аристотелю.

Основними стилями Середньовіччя в Західній Європі були:

- a. бароко та рококо
- b. класицизм і ампір
- c. романський і готика
- d. романтизм і реалізм

Якому філософу належать така думка: “Чини тільки з такою максимомою, керуючись якою, ти в той же час можеш побажати, щоб вона стала загальним законом”:

- a. І. Канту;
- b. К. Марксу;
- c. О. Конту?

Засновником науки культурології був

- e. німець Гегель
- f. американець Леслі Вайт
- g. українець Григорій Сковорода
- h. француз Франсуа Вольтер

Сенсуалізм – це напрям у теорії пізнання, в якому:

- a. відчуття визнаються єдиним джерелом знань;
- b. обстоюється думка про принципову непізнаванність світу людиною;
- c. вважається, що світ можна пізнати лише за допомогою інтуїції?

Яке твердження про фах українського науковця помилкове?

- a. Євген та Борис Патони - електрозварювання
- b. Ігор Сікорський - винахід вертольоту
- c. Сергій Корольов - мовознавство
- d. Михайло Грушевський – історія

До якого філософського напрямку належать філософські погляди Ніцше:

- a. до філософії життя;
- b. до філософії емпіріокритицизму;
- c. до філософії прагматизму?

Напрямок європейського живопису 19 ст., заснований на передачі суб'єктивного враження

- a. романтизм
- b. реалізм
- c. символізм
- d. імпресіонізм

“Новий органон” Ф. Бекона присвячений розробці:

- a. дедуктивного методу пізнання;
- b. індуктивного методу пізнання;
- c. діалектичної логіки?

Оберіть головні характерні риси стилю бароко

- a. вибагливість, динамізм
- b. раціоналізм, порядок
- c. насолода, інтимність
- d. суворість, аскетизм

Представники якого філософського напрямку вважали, що доброчесність самодостатня для щастя:

- a. раціоналісти;
- b. епікурейці;
- c. стоїки?

Знайдіть помилкову пару відповідностей

- a. львівська друкарня - друкар Степан Дропон
- b. львівська друкарня - друкар Іван Федорів
- c. краківська друкарня - друкар Швайпольт Фіоль
- d. московська друкарня - друкар Франциск Скорина

Гедонізм – це:

- a. етичне вчення, за яким насолода є найбільшим благом, метою життя;
- b. етичне вчення, що передбачає відмову людини від насолод в ім'я етичного ідеалу;
- c. вчення про досягнення стану душевного спокою і незворушності?

Доба Відродження являє собою

- a. розквіт доби Середньовіччя
- b. Новий час
- c. перехідну добу від Середньовіччя до Нового часу
- d. античність

Що з названого притаманне вченню античних скептиків:

- a. сумнів сприяє пізнавальному процесу;
- b. людина не здатна пізнати світ і тому краще взагалі утримуватися від суджень;
- c. пізнавальна здатність людини обмежена й тому замість розуму повинна мати місце віра?

Завершіть речення: "Православний храм є..."

- a. житлом священнослужителів
- b. житлом для бога
- c. місцем спілкування людини з богом
- d. державною скарбницею

Яка риса властива філософії доби Відродження:

- a. геоцентризм;
- b. космоцентризм;
- c. антропоцентризм?

Трипільська культура припадає на добу:

- a. бронзи
- b. палеоліту
- c. енеоліту (мідно-кам'яного)
- d. мезоліту

Кому з філософів належать такі слова: "Чини так, щоб ти завжди ставився до людства і в своїй особі, і в особі будь-кого іншого також, як до мети, і ніколи не ставився б до нього тільки як до засобу":

- a. Фейєрбах;
- b. Кант;
- c. Рассел?

Оберіть імена російських культурологів - авторів теорії локальних цивілізацій

- a. Донцов, Міхновський

- b. Фройд, Юнг
- c. Данилевський, Шпенглер, Тойнбі
- d. Вольтер, Руссо, Дідро

Телеологія – це:

- a. вчення про причинну обумовленість усього в світі;
- b. вчення, за яким розвиток є здійсненням наперед визначеної мети;
- c. вчення, згідно з яким в основі всіх речей є ідеї?

Філософськими предтечами модернізму 20 ст. вважаються

- a. Вольтер, Руссо, Дідро
- b. Шопенгауер, Ніцше, Фройд
- c. Гегель, Кант, Фейєрбах
- d. Маркс, Енгельс, Ленін

У філософії якої доби вважалося, що людина за своєю здатністю творити дорівнюється Богу:

- a. у філософії античності;
- b. у середньовічній філософії”
- c. у філософії доби Відродження?

Представники реалізму в літературі Європи 19 ст. це:

- a. Кафка, Камю, Сартр, Іонеско
- b. Шіллер, Гофман
- c. Бальзак, Л.Толстой, Достоевський
- d. Г.Сковорода, Ф.Прокопович

Хто з філософів розпочав виклад своєї філософії словами: “Вірую, отже, існую”:

- a. Августин Блаженний;
- b. Епікур;
- c. Декарт?

Перший офіційний вищий заклад православної Східної Європи це -

- a. Московський університет
- b. Петербурзька академія наук
- c. Києво-Могилянська академія
- d. Краківський університет

Хто з філософів почав виклад своєї філософії словами: “Мислю, отже, існую”:

- a. Августин Блаженний;
- b. Майстер Екхарт;

с. Декарт?

Видатні художники італійського Відродження це:

- a. Рабле, Шекспір, Сервантес
- b. Данте, Петрарка, Боккаччо
- c. Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело
- d. Медичі, Макіавеллі

Який філософ запропонував вчення про “споріднену працю”:

- a. Г.С. Сковорода;
- b. П.Д. Юркевич;
- c. Іларіон Київський?

Вкажіть поняття, яке означає світогляд доби Відродження

- a. емпіризм
- b. схоластика
- c. гуманізм
- d. позитивізм

До якого філософського напрямку належить прагматизм:

- a. до сцієнтичної філософії;
- b. до антропологічної філософії;
- c. до релігійної філософії?

Русичі-язичники вшановували таких своїх богів як:

- a. Ісус Христос, Богоматір
- b. Папай, Таргітай, Апі
- c. Дажбог, Перун, Сварог, Лада
- d. Зевс, Аполлон, Артеміда

Агностицизм – це

- a. філософське вчення про неможливість пізнання людиною об’єктивного світу;
- b. філософське вчення про можливість пізнання людиною світу лише за допомогою інтуїції;
- c. філософське вчення про нескінченність пізнання світу людиною?

Які народні свята вважаються державними в Україні

- a. Івана Купала, Масляна
- b. Різдво, Великдень
- c. Весілля, Проводи
- d. Обжинки, Зажинки

Кому з філософів належить теорія “чистої дошки”:

- a. Декарт;
- b. Спіноза;
- c. Дж. Локк?

Оберіть основні форми духовної культури

- a. тотемізм, фетишизм, анімізм, магія
- b. норма, традиція
- c. література, архітектура, живопис, театр
- d. міф, релігія, наука, мистецтво, право

Вчення Сократа було:

- a. детерміністичне;
- b. телеологічне;
- c. гедоністичне.

Романтизм у літературі Європи 19 ст. представлений іменами:

- a. Рембо, Верлен
- b. Байрон, Гюго
- c. Бальзак, Золя
- d. Данте, Петрарка

Представники якої течії розуміють несвідоме як головний чинник людської поведінки:

- a. позитивізм;
- b. фрейдизм;
- c. марксизм?

Визначте, який мистецький напрямок не належить модернізму

- a. кубізм
- b. сюрреалізм
- c. імпресіонізм
- d. абстракціонізм

Гносеологія – це:

- a. вчення про причинну зумовленість усіх явищ;
- b. вчення про буття;
- c. вчення про процес пізнання людиною світу?

Назвіть перший університет центрально-східної України

- a. Київський
- b. Новоросійський (Одеський)
- c. Катеринославський
- d. Харківський

Вчення про “ейдоси” (ідеї) належить

- a. Парменіду;
- b. Аристотелю;
- c. Платону.

Оберіть подію, що вплинула на культуру Західного світу 19 ст.

- a. Велика французька буржуазна революція
- b. війна за незалежність у США
- c. промисловий переворот в Англії
- d. усі названі

Філософія – це

- a. наука;
- b. мистецтво;
- c. особлива форма суспільної свідомості.

Оберіть імена визначних діячів староукраїнської культури 16-17 ст.

- a. Байда-Вишневецький, Виговський, Дорошенко
- b. Драгоманов, Франко, Леся Українка
- c. Нестор Літописець, Володимир Мономах
- d. Юрій Дрогобич, Павло Русин, Ст.Оріховський

В основі філософії якого мислителя лежить вчення про Дао:

- a. Анаксагор;
- b. Лао цзи;
- c. Шан Ян?

Назвіть видатних французьких філософів доби Просвітництва

- a. Ватто, Буше
- b. Вольтер, Руссо, Дідро
- c. Магеллан, Колумб
- d. Гюго, Бальзак, Золя

Яка точка зору стосовно природи діалектики є позицією марксизму:

- a. це мистецтво відстоювання своєї точки зору в дискусії;
- b. це вміння гарно говорити;
- c. це вчення про розвиток?

Трипільська цивілізація відкрита видатним археологом

- a. Б.Мозолевським
- b. В.Хвойкою
- c. Ю.Шиловим
- d. М.Чмиховим

Хто з філософів вважав етичною метою досягнення евтемії:

- a. Демокріт;
- b. Сократ;
- c. Арістіпп?

Оберіть офіційну концепцію походження українського етносу

- a. скіфська (I тис. до н.е.)
- b. трипільська (III тис. до н.е.)
- c. ранньослов'янська (6-8 ст.)
- d. києворуська (11-12 ст.)

